

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Екологія

«Бузький Гард»: час відповідати

▶ СТОР. 6

Досвід-попередження

Відгомін Тоцького полігона

▶ СТОР. 7

Музейні шедеври

На виставці пейзажі, що передають час і дух

▶ СТОР. 8

№ 205 (8222)

ЧЕТВЕР, 12 ЖОВТНЯ 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР: На корупціонерів чекає розчарування і тюрма

Зеленський під час «Рамштайну»: Перемога потребує терпіння і підтримки

Учора, перебуваючи з візитом у Бельгії, у штаб-квартирі НАТО Президент України Володимир Зеленський взяв участь у засіданні Міжнародної контактної групи з питань оборони України у форматі «Рамштайн». «Перемога потребує терпіння. Вона потребує тривалості та постійної підтримки», — нагадав на зустрічі глава Української держави. ▶ СТОР. 5

Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук провів розмову у форматі відео-конференції із Головою Сенату Іспанії Педро Мануелем Ролланом Охедо

Сторони обговорили низку важливих питань, зокрема, військову допомогу Україні, європейську та євроатлантичну інтеграцію України, а також реалізацію Формули миру Президента України Володимира Зеленського та відновлення України. ▶ СТОР. 2

ФРН надасть Patriot та IRIS-T

Уже в жовтні Україна отримає від Німеччини третю систему IRIS-T SLM з керуваннями ракетами середньої дальності й другу систему IRIS-T SLS з ракетами малої дальності. Про це повідомило міністерство оборони ФРН, інформує DW. Окрім того, до зимового пакета допомоги для України на майже мільярд євро увійдуть додаткові ЗПК Patriot та зенітні самохідні установки Gepard. Також міноборони повідомило, що найближчими тижнями в Україну прибудуть ще десять бойових танків Leopard 1 A5, 15 броньованих автомобілів і майже 20 броньованих медичних машин.

У вівторок подальшу підтримку України обговорили федеральний канцлер Німеччини Олаф Шольц та президент Франції Еммануель Макрон. Під час спільної пресконференції у Гамбурзі Олаф Шольц повідомив, що партнери працюватимуть над тим, аби восени та взимку «зменшити, наскільки можливо, наслідки російського бомбового терору проти цивільного населення України».

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

У влади є політична воля зробити так, щоб покарання за корупцію стало невідворотним. Той, хто вкрав у суспільства під час війни за незалежність, переконані народні депутати, має відповідати за злочин, коли про нього не стало б відомо. Проект закону № 10100 пропонує встановити, що тяжкі та особливо тяжкі корупційні злочини під час воєнного стану не мають строків давності.

Днями колегія суддів Вищого антикорупційного суду закрила справу «Роттердам+» через те, що слив строк досудового розслідування після повідомлення про підозру. Рішення ухвалили з окремою думкою одного із суддів колегії. У Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі не згодні з цим і заявили, що оскаржуватимуть рішення в апеляції.

▶ СТОР. 4

ПОДІЇ

Аграрії Житомирщини залучили понад мільярд гривень кредитів

Майже 1,3 млрд грн фінансової підтримки для кредитування сільськогосподарських товаровиробників отримали аграрії області з початку року. Як поінформувала Житомирська ОВА, загалом таку допомогу надали 291 агропідприємству регіону. При цьому 230 із них скористалися фінансовою підтримкою за державною програмою «Доступні кредити 5-7-9%», у межах якої отримали позики майже на 870 млн грн, зокрема, за програмою портфельних гарантій — на понад 421 млн грн.

В обласній адміністрації нагадують, що з огляду на необхідність підтримки аграрного сектору уряд продовжив у 2023 році державну програму «Доступні кредити 5-7-9%», щоб полегшити доступ до кредитів в умовах воєнного стану. У межах цієї програми аграрії можуть отримати кредит у розмірі до 90 млн грн під 5-9% річних, залежно від категорії кредиту та суб'єкта підприємництва, інформує наш власкор Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

Ветерани повертаються додому

Перший у країні Ветеранський хаб, що почав працювати при Хмельницькій районній військовій адміністрації, займатиметься соціалізацією вчорашніх військових у мирному житті. Тут надаватимуть підтримку та допомогу не тільки ветеранам війни, а й їхнім сім'ям. Він стане місцем, куди вони зможуть звернутися не лише по допомогу, а й за порадою у будь-який час.

У хабі юристи допоможуть у вирішенні правових питань. Фахівці закладу співпрацюватимуть з установами, громадянським суспільством, щоб допомогти вчорашнім воїнам успішно пройти перехідний період від військової служби до цивільного життя. Також допомагатимуть ветеранам з навчанням, отриманням освіти, перекваліфікацією, розв'язуватимуть проблеми з працевлаштуванням, започаткуванням власної справи.

Важливе завдання поставлено — підготувати суспільство до повернення ветеранів у громаду, повідомляє наш власкор Ірина КОЗАК.

КОРОТКО

■ На Полтавщині 411 учасників урядової програми «eРобота» отримали мікрогранти на започаткування або розвитку власної справи на 95,3 млн грн. Ідеться про створення ними 916 робочих місць, **повідомляє наш власкор Василь НЕІЖМАК.**

■ Від 1 листопада серіал-антологія «Перші дні» про початок повномасштабної війни для киян з'явиться на платформі в Netflix одночасно в Україні, Польщі, Угорщині, Чехії, Словаччині, Румунії, Молдові та балканських країнах. Це перший український проект, що фактично замовили іноземні канали, про це **інформує продюсерка проекту Катерина Вишнеvsька.**

■ У Тернополі хаб для навчання за допомогою пристроїв віртуальної реальності відкриють у Західноукраїнському національному університеті. Проект «Перший імерсивний мультифункціональний хаб» реалізується за підтримки Мінцифри та Програми розвитку ООН в Україні, **за матеріалами власної інформації.**

Президент України Володимир Зеленський: «У парламенті Румунії більшість — за нас.

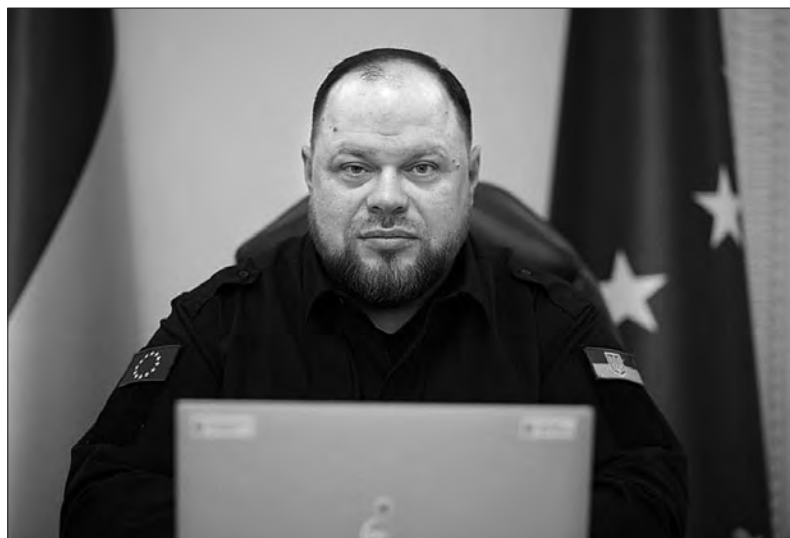
Уряд Румунії — уже найближчими тижнями ми готуємо спільне засідання урядовців України та Румунії» (із звернення до Українського народу)

Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук провів розмову у форматі відеоконференції із Головою Сенату Іспанії Педро Мануелем Ролланом Охедою

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Насамперед Спікер Парламенту України привітав колегу з обранням на посаду Голови Сенату Іспанії. Також він подякував Іспанії за тверду й послідовну підтримку України з перших днів повномасштабного вторгнення РФ і за рішення надати Україні новий пакет військової допомоги.

Водночас сторони обговорили питання європейської інтеграції України. Голова Верховної Ради України поінформував про стан виконання семи рекомендацій Європейської комісії з урахуванням подальших кроків, визначених у проміжній оцінці. Руслан Стефанчук наголосив, що Україна покладається на проактивність Іспанії із забезпечення єдності країн-членів Євросоюзу навколо рішення

щодо початку переговорів про вступ України вже цього року.

«Україна розраховує на фінальну позитивну рекомендацію Єврокомісії у листопаді у межах Пакета розширення-2023 та рішення Європейської ради у грудні про започаткування переговорів про вступ», — наголосив Руслан Стефанчук.

«Вільнюський саміт НАТО чітко підтвердив, що членство України у НАТО — лише питання часу», — зауважив Спікер Парламенту України, акцентувавши, що спільна декларація, підписана Президентом України та Головою Уряду Іспанії напередодні Вільнюського саміту, є потужним сигналом підтримки шляху України до НАТО. Також він висловив сподівання на активне залучення Іспанії до формування консенсу-

су щодо запрошення України приєднатися до Альянсу на Саміті НАТО у Вашингтоні.

Водночас у фокусі уваги зустрічі — реалізація Формули миру Президента України Володимира Зеленського та питання відбудови України. Голова Верховної Ради України висловив сподівання, що Уряд Іспанії візьме шефство над певними проектами, регіоном або містом у питанні відновлення.

Насамкінець Спікер Парламенту України звернувся до Сенату Іспанії із закликом визнати Голодомор 1932-33 років актом геноциду Українського народу. Це рішення важливе для відновлення історичної справедливості стосовно жертв одного з наймасштабніших злочинів в історії.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Фото: rada.gov.ua

Гранти для студентів «Острозької академії»

Кожен сьогодні повинен бути на своєму місці — робити все для того, щоб пришвидшувати нашу Перемогу. Попереду перед нами стоїть багато викликів, які стосуються відновлення, відбудови та посилення безпеки України. Про це написала на своїй сторінці у Фейсбукі Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк.

Вже нині, на її переконання, треба готувати молоде покоління до активної участі у цих процесах. Тому освіта надважлива! А ще важливіше створювати можливості здобувати якісну освіту в Україні за тими напрямками, де вирішуватимуться питання і прийматимуться визначальні рішення про наше майбутнє.

«Про вступ до ЄС і НАТО — про довготривалий мир, добробут і безпеку.

На ці питання має давати якісні відповіді наша система освіти. Насамперед у підготовці фахівців з міжнародних питань та у сфері національної безпеки.

Минулого року я дуже близько познайомилася зі студентами та студентками Національного університету «Острозька академія». Це було справжнє відкриття! Відповідальні, розумні, патріотичні. Вони активно навчаються, волонтерять, допомагають українській армії та захищають нашу країну в лавах Сил оборони. В «Острозькій академії» нині навчаються понад 60 учасників бойових дій, десятки студентів отримали відзнаки за допомогою ЗСУ.

І тут розуміють важливість академічного внеску у протидію гібридним загрозам та мають візію майбутнього, яку я особисто поділяю. Відкрито унікальну цивільну спеціальність «Національна безпека», де студенти вивчають предмети, які стосуються діяльності спецслужб, безпеки соціальних комунікацій, гібридних воєн, пропаганди і контрпропаганди, інформаційної та кібербезпеки тощо. Це те, що реально наближає нас до стандартів НАТО. На жаль, досі без державного замовлення, власним коштом», — зазначила віцеспікерка.

Тому вона вирішила заснувати один іменний грант для другого курсу спеціальності «Національна безпека» в «Острозькій академії»,

який покриє вартість річного навчання.

«А ще важливо знати й розуміти історію — світу та України. Кажу як історик, і сьогодні лише доводить цю істину. Тому ще один іменний грант для покриття річної вартості навчання матимуть змогу отримати студенті другого курсу спеціальності «Історія та археологія».

Відбір на конкурсних засадах! Із мотиваційним листом і пошуком відповіді на важливе для кожного питання: «Яким ви бачите свій внесок у повоєнне відновлення України?».

Успіхів! Підсумки підіб'ємо 17 листопада!» — резюмувала Олена Кондратюк.

Фото зі сторінки Олени Кондратюк у Фейсбукі.

Дев'ять кроків для інтеграції до ЄС в галузі культури

Днями в столиці відбулося публічне обговорення «Формування ефективної культурної політики в контексті євроінтеграції України». У заході взяв участь голова Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики Микита Потураєв, заступник міністра культури та інформаційної політики Тарас Шевченко, виконавчий директор Українського культурного фонду Владислав Берковський, а також представники експертного середовища.

Звіт «Аналіз адаптації українського законодавства та системи державного управління в сфері культури до стандартів ЄС» оприлюднено під час обговорення, яке провели в «Укрінформі». У ньому прописані дев'ять рекомендацій для формування ефективної культурної політики в контексті євроінтеграції України.

«Дорожні карти», маркерні речі, які кандидат на вступ у Європейський Союз має обов'язково зробити, зокрема і в сфері культури, це великий плюс для України, наголосив під час обговорення Микита Потураєв. За словами народного депутата, найкращі європейські практики у цій сфері частково вже впроваджені чи впроваджуються в Україні. Але водночас, зауважив

він, процес інтеграції України до ЄС у галузі культури тільки почався. Тож маємо ще багато законів, які потребують імплементації. Частина з них не увійшла до обговорюваного плану дій, бо знаходиться «на перехресті дисциплін», зазначив парламентарій. Йдеться про Акт про цифрові ринки та Акт про цифрові сервіси. Один із цих нових законів імплементуватимуть у ЄС лише з 2024 року. «Наші колеги попереджають нас, що не треба «бігти» попереду паротяга» з їхньою імплементацією у нас, але це не означає, що ми не маємо готуватися», — наголосив Микита Потураєв. Народний депутат підкреслив: війна — не час для паузи в питаннях розвитку сфери культури. «Культура є невід'ємною частиною національної самоідентифікації», — наголосив він. — На мій погляд, ця війна ведеться саме за національну ідентичність, а не за територіальні загарбання, хоча й вони теж мають місце».

Член правління неурядової організації Visionary Culture Foundation й авторка дослідження стану євроінтеграційного прогресу України у галузі культури Лінда Берзіня, презентуючи дев'ять кроків для формування культурної політики, наголосила: «Поетапний план у культурній галузі насампе-

ФАКТ

За словами виконавчого директора УКФ Владислава Берковського, згідно з опитуваннями, які проводить Український культурний фонд, 80 відсотків культурних установ уже адаптувалися до умов війни. Однак лише 25 відсотків мають стратегію свого розвитку.

ред передбачає визначення основного напрямку робіт у політиці культурного різноманіття. Це — загальне гасло в ЄС, у якому йдеться про свободу висловлення думки та культурного обміну».

Друга рекомендація, наприклад, стосується розробки індикаторів, які показували б результати політики в галузі культури, повідомила вона. Зокрема, за словами експертки, мають відстежуватися результати в сфері забезпечення доступу громадськості до культурних пропозицій, участь громадян у культурних процесах, збереження та творче використання культурної спадщини, умови для розвитку креативних індустрій і генерації талантів до галузі культури та креативних індустрій. Окремо вона відзначила цифровізацію культури, яка є обов'язковим завданням для збереження надбань та його доступності.

Експертка рекомендувала охочувати міжсекторну діяльність у співпраці з органами економіки, освіти, інновацій та науки. За її словами, культурна мережа повинна покладатися на всі рівні співпраці — місцевий, національний та міжнародний. Вона також заклала підвищувати рівень інтересу до культури завдяки комунікації.

Заступник міністра культури та інформаційної політики з питань європейської інтеграції Тарас Шевченко зауважив, що надані рекомендації достатньо

широкі. Водночас ЄС виробив низку рамкових документів у галузі культури, які допомагатимуть у формуванні політики, наголосив він. Та акцентував на важливості пунктів про розмаїття, міжнародну співпрацю, культурні мережі та мапування. «Частину з цих завдань виконує Український культурний фонд. Ми в процесі спільного визначення пріоритетів на наступний рік», — повідомив він.

Надія СМІЯН.

Фото: rada.gov.ua

Щоб ефективніше боротися з фальсифікованими ліками

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

У Комітеті Верховної Ради з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування відбулось засідання робочої групи з напрацювання плану заходів для повного приведення законодавства України у відповідність до норм ЄС у сфері охорони здоров'я. Про це повідомив голова комітету Михайло Радущкий (на знімку) у Фейсбукі.

Народний депутат нагадав, що в 2022 році Верховна Рада ухвалила напрацьований комітетом євроінтеграційний закон № 2469-ІХ «Про лікарські засоби», який вводить в Україні європейські стандарти під час обігу медичних препаратів, імплементує вимоги Директив та Регламентів ЄС.

«У законі ми вказали, що він набуває чинності через 30 місяців після завершення воєнного стану. За цей час уряд та МОЗ мають розробити низку нормативно-правових актів, створити новий незалежний орган, який регулюватиме обіг лікарських засобів, запровадити 2D-кодування упаковок медичних препаратів та

багато іншого. Ми впевнені в перемозі України, але ніхто не в змозі назвати її точну дату. Тому МОЗ пропонує встановити конкретні терміни, коли деякі положення закону почнуть діяти», — зауважив парламентарій.

Наприклад, 2D-кодування, яке дасть змогу більш ефективно боротися з фальсифікованими ліками, пропонується запустити з 1 січня 2026 року на добровільних засадах, а з 1 січня 2028 року — зробити обов'язковим.

Водночас положення про скорочення терміну ліцензування виробниц-

тва, реєстрації суб'єктів господарювання та належної аптечної практики пропонується запустити з 1 січня 2025 року.

«Також триває дискусія, на базі якого державного органу створювати незалежний орган з обігу лікарських засобів. Серед варіантів: або з нуля, або на базі Державного експертного центру МОЗ, або Держ-

лікслужби. Наразі МОЗ розробило «дорожню карту» запуску нової організації: до 1 січня 2025 року триватиме підготовчий етап. У планах міністерства створити новий орган з нуля, у перспективі — з приєднанням до нього Держлікслужби», — повідомив М. Радущкий, додавши, що всі ці питання вкрай важливі для медичної галузі.

«Наш комітет — це дискусійна платформа, де ми разом з усіма стейкхолдерами галузі напрацюємо рішення. До наступного засідання робочої групи очікуємо на узгоджену позицію українських та європейських асоціацій, державних органів щодо термінів набуття чинності положень закону», — констатував він.

Вл. інф.

Увага та турбота про захисників — пріоритет для кожного

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Народний депутат Сергій Лабазюк (на знімку) («За майбутнє») разом із командою благодійного фонду сім'ї Лабазюк «Ми поруч» відвідав Хмельницький обласний госпіталь ветеранів війни, де наші захисники перебувають на реабілітації. На базі шпиталю, до речі, нині проходить обмін досвідом між дніпровськими та хмельницькими медиками задля покращення якості лікування військових.

«Приємно було бачити посмішки бійців, сподіваюся, що нам удалося трішки підняти їм настрій смако-

ликами», — наголосив депутат. Він переконаний: увага та турбота про наших захисників сьогодні — прі-

оритет для кожного українця.

Крім того, Сергій Лабазюк та представники БФ «Ми поруч» привітали ювілярів округу з 90-річчям. Теплі подарунки для холодних зимових вечорів та щирі слова привітання отримали Гуцал Надія Савівна, мешканка села Бронівка (Вітовецька ТГ) та Зирянов Леонід Григорович, мешканець

села Стуфчинці (Лисовогринівська ТГ).

«Велика шана таким людям, адже це покоління, яке пережило за своє життя чимало трагедій. Однак зросло свободолюбну, міцну й вільну українську націю. Сучасних нас. Тож многа літа, здоров'я та мирного неба над головою», — наголосив депутат.

Вл. інф.

Хочуть вивести з тіні роботу домашніх працівників

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Відповідний законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання праці домашніх працівників» (№ 5695) уже підготовлено до другого читання і Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів рекомендує парламенту ухвалити його у другому читанні та в цілому.

Урегулювання на законодавчому рівні питання діяльності працівників, які на умовах трудового договору виконують роботу з обслуговування домашнього господарства, має велике значення. Передусім — це захист прав такого працівника, відзначили народні депутати. Задля цього проектом закону визначаються обов'язкові умови трудового договору з домашніми працівниками (своєчасна заробітна плата у визначеному розмірі, державний захист від неправомірних дій роботодавця), а також надання додаткових прав та гарантій для домашніх працівників, які проживають у домашньому господарстві. По-друге, — це надання можливості домашнім працівникам формувати свою майбутню пенсію. Для цього законопроектом передбачається добровільна участь домашніх працівників у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Автори законодавчої ініціативи зауважили, що домашні працівники в Україні наразі не мають належного рівня соціального забезпечення та не можуть розраховувати на передбачені законодавством про працю гарантії своїх трудових прав. Також зазвичай вони не отримують достойної та справедливої оплати праці, позбавлені державного захисту від дискримінації, насильницьких та інших дій, що порушують їх честь та гідність з боку роботодавця. У разі прийняття законопроекту в національне законодавство будуть імплементовані положення Конвенції Міжнародної організації праці

№ 189 про домашніх працівників.

Народні депутати — члени комітету наголосили, що офіційне працевлаштування громадян на роботу з обслуговування домашнього господарства призведе до зниження рівня незадекларованої праці в Україні, адже на сьогодні більша частина таких працівників перебувають у тіньовому секторі економіки. Водночас саме домогосподарство, за словами голови комітету Галини Третякової, є основою економіки.

Доопрацюванням законопроекту до другого читання займалась робоча група, створена при комітеті 26 квітня нинішнього року під головуванням народного депутата Тетяни Циби. За цей час відбулось 13 її засідань. Загалом до проекту було подано 110 пропозицій та поправок. 3 них ураховано повністю — 57, частково — 18, редакційно — 9 та відхилено — 25. Стосовно ще однієї поправки — № 23, авторства народних депутатів Юлії Тимошенко, Михайла Цимбалюка та Михайла Волиця робоча група запропонувала визначитись представникам комітету шляхом голосування.

Законопроект передбачає, що в разі звільнення домашнього працівника розірвання трудового договору за ініціативи роботодавця допускається без згоди профспілки. Водночас автори 23-ї поправки вважали, що така норма порушує права працівників та профспілкових організацій у випадку, якщо домашній працівник є членом профспілкової організації, яка функціонує на підприємстві, установі чи

організації власника або уповноваженого ним органу.

«Цілком зрозуміло, що автори поправки хочуть захистити права найманого працівника, але якщо хтось захоче звільнити свою няню, то жодна профспілка йому не заборонить це зробити», — переконана Тетяна Циба.

Михайло Цимбалюк у свою чергу зауваживши, що законопроект вирішує багато до сьогодні не врегульованих трудових відносин, зазначив, що 23-ю поправкою її автори хотіли вноормувати ситуацію, коли працівник належить до профспілки і роботодавець про це знає на момент укладання трудової угоди.

«Але у нас тут не зовсім звичний роботодавець. Це домогосподарство, яке наймає для домашньої праці людину із не членів домогосподарства. Тому чи можемо ми змушувати родину звертатися до профспілки і чи не стане це гальмом, щоб неформальну працю вивести в формальну. Адже у нас завдання — вивести цю працю в білу, бо нині вона на 90 відсотків у тіні. Не думаю, що домогосподарство звертатиметься до профспілки, якщо захоче звільнити людину, яка допомагає із клінінгом або безбесітерством. Домашня праця ближча до патронату. Якщо родині здається, що найманий для хатньої роботи працівник

ДОВІДКОВО

За оцінками Держстату, в Україні загальна кількість працівників, які надають побутові та персональні послуги в сім'ях, становить майже 162 тисячі осіб. На сьогодні більша частина таких працівників перебувають у тіньовому секторі економіки.

Олена ГОРБУНОВА.

У КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ

Буде ще більше дронів та боеприпасів до них

Уряд схвалив постанову, яка спрощує та прискорює ввезення сировини для виробництва боеприпасів і бойових частин до БПЛА в Україні. Це стимулюватиме розвиток ринку боеприпасів, прискорить та масштабує виробництво безпілотників і дасть змогу швидше й ефективніше забезпечувати Сили оборони БПЛА.

«Раніше ми зняли бюрократичні перепони для закупівель українських дронів. Окремою постановою спрощуємо імпорту сировини для виробництва боеприпасів та бойових частин БПЛА. Це забезпечить наші потреби та дасть змогу наростити випуск безпілотників», — зазначив під час засідання уряду Прем'єр-міністр Денис Шмигаль, зауваживши, що цього року виробництво БПЛА вже зросло у сотню разів, і зросте ще більше, адже в проекті бюджету-2024 на розширення «Армії дронів» передбачено понад 48 мільярдів гривень.

Ураховуючи, що збільшення кількості дронів потребує дедалі більшої кількості боеприпасів, то цією постановою спрощено отримання дозволів на імпорту вибухових речовин та детонаторів. «Уряд розробив комплексне рішення, яке прискорює і спрощує процедуру державного контролю за ввезенням сировини. Зокрема, тепер виробникам боеприпасів та бойових частин для реєстрації суб'єкта здійснення міжнародних передач товарів потрібно подати лише одну заяву та не збирати додаткові документи. Для видачі разових дозволів на імпорту товарів військового призначення та подвійного використання також лише потрібно подати заяву до Держекспортконтролю та сертифікат кінцевого споживача», — повідомив віцепрем'єр-міністр з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій — міністр цифрової трансформації Михайло Федоров.

До того ж усі заяви та документи можна надіслати в електронній формі, завіривши їх е-підписом керівника. Решта документів, необхідних для видачі дозволу, надаватимуться разом зі звітом про його використання. Тож тепер компаніям не потрібно збирати десятки документів та декілька місяців чекати дозволу на імпорту необхідних компонентів.

У цьому контексті Д. Шмигаль також висловив сподівання на ухвалення у другому читанні та в цілому урядового законопроекту, що дасть можливість спрямувати на потреби ВПК десятки мільярдів гривень. «Україна матиме власну потужну та надійну зброю, яка наблизить нашу Перемогу. А громади зможуть і надалі виконувати свої зобов'язання перед людьми — у 2024 році влада на місцях отримає понад 300 мільярдів гривень», — сказав прем'єр, додавши, що на місцях також залишаться вже накопичені кошти.

«За 9 місяців 2023 року залишки на рахунках місцевих бюджетів збільшилися майже на 88 мільярдів гривень та становлять понад 203 мільярди. Лише у вересні громади отримали від держави 16,9 мільярдів гривень трансфертів — базової, додаткової, реверсної та інших дотацій. А загальна сума трансфертів цього року — понад 109 мільярдів гривень», — повідомив Д. Шмигаль.

Кабмін ухвалив рішення про розширення експериментального проекту інституту помічника ветеранів іще на шість регіонів. Зараз він охоплює Вінницьку, Дніпропетровську, Львівську та Миколаївську області, а віднині також поширюватиметься на Закарпатську, Полтавську, Сумську, Харківську, Київську області та на місто Київ. «Попередньо ми вже можемо говорити про успіх нашого «пілоту» на прикладі перших чотирьох областей. Мінветеранів іде з новою ветеранською політикою в регіони, до громад, де зустрічатимуть ветеранів із фронту. Тому поширення експерименту ще на шість регіонів дасть змогу за досить незначний для такого масштабного проекту проміжок часу в умовах війни апробувати інститут помічника ветерана, досягти синергійного ефекту при реалізації ветеранської політики», — зазначила міністр у справах ветеранів Юлія Лапунтіна.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

На корупціонерів чекає розчарування і тюрма

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У справі фігурують шість осіб: колишній голова Нацкомісії з регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг Дмитро Вовк, колишній член НКРЕКП Володимир Євдокимов, два співробітники Нацкомісії — Тарас Ревенко й Володимир Бутівський. Та двоє топменеджерів енергетичного холдингу ДТЕК — Іван Гелюх та Борис Лісовий. Їх слідство визнало причетними до запровадження формули «Роттердам+». Що в тарифі на електроенергію були включені видатки, яких фактично не було — витрати на доставку та перевалку енергетичного вугілля в Україну з портів у Європі. За оцінкою слідства, протягом 2016—2017 років формула завдала споживачам електроенергії збитків на 19,3 мільярда гривень.

Як зазначають експерти Центру протидії корупції, підстава для закриття цієї справи з'явилася в законодавстві у 2018 році. Це одна з так званих «правок Лозового».

Ідеться про закон № 2147-VIII (законопроект № 6232), який Верховна Рада ухвалила 3 жовтня 2017-го з поправками депутата від Радикальної партії Андрія Лозового. Законодавці внесли зміни до низки кодексів й обмежили терміни розслідування злочинів. У тяжких та особливо тяжких злочинах правоохоронці мають встановити підозрюваного за 18 місяців, у злочинах середньої тяжкості — за 12 місяців, у розслідуванні кримінального проступку — за пів року.

Правники наголошують: «правки Лозового» дозволяють корупціонерам розвалювати справи в судах. Що така норма заважає роботі антикорупційних органів, наголосував в інтерв'ю й директор НАБУ Семен Кривонос.

Нині народні депутати взялися розв'язати цю законодавчу колізію. Наприкінці вересня у Верховній Раді зареєстрували законопроект № 10100, який скасовує строки давності розслідування корупційних злочинів під час війни. Його автори —

Що пропонує законопроект № 10100:

- ▶ скасувати строк давності для тяжких та особливо тяжких корупційних злочинів, вчинених під час повномасштабної війни;
- ▶ скасувати обмеження строків досудового розслідування до оголошення особи про підозру;
- ▶ дозволити проводити судові засідання, якщо на ньому є хоча б один захисник фігуранта. Сьогодні суд переносить засідання, якщо не прийшов хоча б один адвокат обвинуваченого, і цю лазівку використовують для затягування справ;
- ▶ повернути прокурорам повноваження продовжувати строки досудового розслідування після повідомлення про підозру. Нині це роблять слідчі судді. Однак термін, на який можна продовжити розслідування, залишиться обмеженим. Це гарантуватиме дотримання прав підозрюваних.

Давид Арахамія, Олена Шуляк, Анастасія Радіна, Олександра Устінова, Ярослав Юрчишин та інші.

Проект закону пропонує встановити, що тяжкі та особливо тяжкі корупційні злочини під час воєнного стану не мають строків давності. Це повинно стати сигналом для суспільства, що у влади є політична воля зробити так, щоб покарання за корупцію стало невідворотним, йдеться в пояснювальній записці.

«Ніхто не сховається. Законопроект № 10100 дозволить покарати винних, навіть якщо про їхні дії ми дізнаємося в майбутньому. Цей проект закону скасовує так звані «правки Лозового», завдяки яким корупціонери уникають відповідальності. Чинний закон встановлює строки, в які правоохоронці мають розслідувати справу до повідомлення підозри. Суди ж потім закривають їх, посиляючись на закінчення строків. Якщо хтось мріяв цим скористатися — на них чекає розчарування і тюрма. Війна нічого не спише», — зауважив голова фракції «Слуга народу» Давид Арахамія у Телеграмі.

Його колега, очільниця владної партії, голова Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,

регіонального розвитку та містобудування Олена Шуляк вважає, що «відповідальність за корупцію на всіх рівнях має стати каталізатором для змін у всій системі. Адже Україна має волю до створення прозорого та чесного суспільства».

«Злочини проти основ національної безпеки не мають строку давності. Те саме має стосуватися й відповідальності за тяжкі та особливо тяжкі корупційні злочини у воєнний час. Той, хто вкрав у суспільства під час війни за незалежності, має відповідати за злочин, коли про нього не стало б відомо. Цинічні крадії на крові мають залишити надію перечекати чи затягувати слідство. Маємо дати чіткий сигнал, що таких злочинців знайдуть і притягнуть до відповідальності й за 10, і за 20 років», — переконана народна депутатка, голова Комітету Верховної Ради з питань антикорупційної політики Анастасія Радіна.

Ольга СРІБНА.

Чому «правки Лозового» треба скасувати

Законопроект № 10100 пропонує скасувати так звані «правки Лозового». Чим ці норми шкідливі, пояснює в колонці для «Української правди» голова Комітету Верховної Ради з питань антикорупційної політики Анастасія Радіна. Наводимо головні тези.

У 2017 році парламент попереднього скликання обмежив строки розслідування з моменту внесення справи в Єдиний реєстр досудових розслідувань до повідомлення особи про підозру.

Суспільству розповідали про благородну мету — захистити людей від нескінченного перебування на гачку правоохоронців. От тільки ці поправки стосувалися й строків досудового слідства й у «фактовому» провадженні — тобто коли правоохоронці розслідують подію, але ще не виявили підозрюваного.

На практиці «правки Лозового» використовують для захисту від відповідальності, особливо — ймовірних організаторів корупційних схем. Їх виявлення та збір доказів може забирати роки. За «правками Лозового» цих років у слідства немає.

Різна практика обрахунку строків дає змогу «злити» будь-яку справу: будь-хто з правоохоронців відкриває провадження по факту, не проводить жодних слідчих дій і закриває справу, коли спливають строки «до підозри».

ЦИТАТА

«Через «правки Лозового» недоброчесні судді та правоохоронці масово «зливають» справи — пропускають строк розслідування, рахують його неправильно, продовжують строк не в того суб'єкта, змінюють судову практику заднім числом. Їх украй важливо скасувати, оскільки сьогодні в правоохоронців можуть бути всі докази для покарання корупціонера, але він не сидить через чисту формальність. «правки Лозового» загрожують закриттям двох справ про виведення грошей з ПриватБанку. Розмір збитків у цих справах — понад 17 мільярдів гривень».

Із заяви Центру протидії корупції.

Пізніше, коли ті самі обставини почне розслідувати більш сумлінний орган в іншому провадженні, адвокати підозрюваного кажуть, що по розслідуванню цього факту вже спливли строки давності, тому й нинішню справу треба закрити.

«Правки Лозового» ледь не стали катастрофою для розслідування півтора мільйона злочинів проти миру й безпеки. Наприкінці серпня парламенту довелося в авральному режимі скасовувати ціправки для таких проваджень.

Строки розслідування «до підозри» — надумана конструкція, яка шкодить і інтересам держави щодо забезпечення невідворотності покарання за злочини, й потерпілим, які втрачають право на відновлення справедливості. Проте в законодавстві залишається норма про закриття кримінального провадження, коли сплив строк розслідування після повідомлення про підозру.

А для захисту прав фігурантів від гачка правоохоронців існує загальний строк для притягнення до відповідальності. Особа звільняється від переслідування через три роки від дня вчинення кримінального проступку, через п'ять років після нетяжкого злочину, через сім та десять років — після тяжкого й особливо тяжкого злочину відповідно.

Нові перспективи і для молоді

Кременчук і французьке місто Клермон-Ферран стали містами-побратимами. Відповідну угоду в муніципалітеті останнього за присутності повпредів тамтешньої громади й офіційної делегації наддніпрянського міста підписали їхні очільники Віталій Малецький і Олів'є Б'янкі (на знімку).

Водночас міський голова Кременчука подякував французьким друзям за вагомий підтримку земляків і вимушених переселенців, які знайшли в індустріальній столиці Полтавщини тимчасовий прихисток, втікаючи від жахів війни. Адже гуманітарну допомогу з Клермон-Феррана в Кременчук отримують фактично з перших днів повномасштабного вторгнення армії рашистів на територію нашої держави.

До того ж допомагати українцям французи не втомлюються. Навпаки, їхня підтримка розширюється і поглиблюється. Тож під час перебування в згаданому місті гості з Кременчука відвідали шпиталь, де лікуються діти з України, які мають онкозахворювання, та проходять реабілітацію наші поранені воїни.

За словами Віталія Малецького, підписання угоди про побратимство посприє залученню іноземних інвестицій в економіку Кременчука та, власне, його інтеграції в європейську родину. Не менш важливим буде таке співробітництво в IT-сфері, медицині, освіті, культурі, туристичній та інших галузях. Є своя глибока символіка й у тому, що першими почали прокладати стежку на цьому шляху провідні вищі двох міст — Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського та Університет Клермон Оверні. Адже налагодження тісніших побратимських зв'язків відкриває нові перспективи передовсім для молоді, студентства.

Тож під час перебування делегації Кременчука у Франції ректор КрНУ Михайло Загірняк зустрівся з президентом Університету Клермон Оверні Матіусом Бернардом. На цій зустрічі обговорювалися практичні аспекти співпраці. Зокрема, й можливість уже в найближчому майбутньому після завершення навчання випускникам отримувати дипломи одразу двох вишів — українського та французького.

Василь НЕІЖМАК.

Полтавська область.

Фото зі сторінки Віталія Малецького у Фейсбучі.

Команда наших ветеранів вирушила до Мадрида

Призери першого туру змагань «Сильні України» візьмуть участь у міжнародному спортивному фестивалі Арнольда Шварценеггера Arnold Classic Europe, де збираються встановити світовий рекорд зі стронгмену.

Ветерани планують протягнути канатом в упорі сидячи чотири вантажівки загальною масою 35 тонн. Головний суддя змагань — народний депутат, заслужений майстер спорту України та володар титулів «Найсильніша людина України» і «Найсильніша людина світу» Василь Вірастюк.

Цим рекордом вони хочуть привернути увагу до проблеми спортивної реабілітації ветеранів війни та ініціювати організацію у 2024 році міжнародних змагань серед ветеранів під егідою України.

Нагадаємо: змагання «Сильні України» відбулися в липні-вересні 2023 року. Їх організувала Федерація стронгмену України за підтримки народних депутатів від «Слуги Народу», зокрема, Олени Шуляк, Василя Вірастюка, Олександра Устенка, Арсенія Пушкаренка та Михайла Лабі, а також з допомогою меценатів.

ЗА ПОРЕБРИКОМ

Резервація магадан

Днями голова державної думи рф в'ячеслав володін заявив, що тим росіянам, які виїхали з країни та підтримували Україну, краще назад не повертатися.

«Якщо вони приїдуть сюди, магадан їм забезпечений», — застеріг з трибуни нижньої палати парламенту в'ячеслав володін, який зі шкіри лізе і позиціонує себе як наступник російського диктатора. Ці слова прозвучали після того, як путінський рупор дмитро пєсков заявив, що «для тих, хто став ворогами, напевно, навряд чи знайдеться місце на батьківщині».

За останньою інформацією, з початку війни росію залишили майже мільйон осіб, серед них понад 100 тисяч IT-фахівців.

Ті слова пролунали тоді, коли до москви з Лондона повернувся російський мільярдєр михайло фвідман. Він повернувся на деякий час, бо збирається жити в Ізраїлі й очікує, поки там нормалізується ситуація.

З початком російської навали він розкритикував російську владу, назвав війну віною та трагедією. Але це не врятувало його від західних санкцій.

І саме в той час, коли олігарх повернувся до москви, соратник російського диктатора почав залякувати росіян магаданом. Нагадаємо: магадан відомий двома речами. Перша — тут розташована найбільша кількість російських в'язниць, друга — надскладні кліматичні умови.

Що ж, російська влада визначилася. Резервація для тих, хто не згоден з божевільними ідеями диктатора переділу світу, стане магадан. Ця територія межує з чукотським автономним округом, камчаткою, якутією та хабаровським краєм. Населення — 134 тис. осіб. За економічним розвитком плентається у хвості суб'єктів федерації — на 75-му місці. Найменш заселена — 0,29 особи на квадратний кілометр. Місця для противників путінського режиму всім вистачить.

Заява кандидата у путінські наступники викликала шквал критики не тільки серед опозиціонерів та мігрантів, а й серед жителів магаданської області. З трибуни парламенту їх оголосили засланцями путінської резервації, місцем, де режим перевиховуватиме тих, хто не згоден з кремлівськими наративами.

«магадан як був, так і залишається місцем сумним: одна дорога «на материк» та дорогі літаки. Ціни — як у Скандинавії, рівень життя... ну, точно не як у скандинавських країнах. А тепер, з'ясується, цей регіон росії потрібен не для того, щоб люди там жили, а щоб туди боялися потрапити», — прокоментувала громадська діячка, опозиціонерка Ельвіра Віхарєва.

У прагненні якнайдовше залишитися при владі режим перетворює людей та цілі території на витратний матеріал, затулюючи петлю ненависті навколо своїх громадян, у гонитві за рейтингами жертвує їхніми доллями й несе ненависть та зло. І цю путінську політику відкрито підтримує голова нижньої палати парламенту рф в'ячеслав володін, оголошуючи магадан резервацією для залякування.

Голова держдуми з трибуни парламенту ще передав «привіт» опозиціонеру та емігранту Леоніду Гозману. Назвав його «зрадником» та пообіцяв кримінальне переслідування.

«Сумує він без мене! Ну нічого, суд на ними всіма відкритий буде, я обов'язково прийду і помахою йому», — відреагував Леонід Гозман, нагадавши, що товариші по партії влади називали володіна «змією в сиропі» — так його любили.

Богдан КУШНІР.

Зеленський під час «Рамштайну»: Перемога потребує терпіння і підтримки

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Нам потрібно зробити правильні кроки. Кроки, які рятують життя. Насправді. Життєво важливі кроки. І зміцнити захист. Значно. Протиповітряна оборона є обов'язковою. Давайте разом наблизимо Перемогу!» — зазначив Президент

Звертаючись до учасників «Рамштайну», Володимир Зеленський зазначив, що «наступного понеділка виповниться 600 днів нашого опору повномасштабній агресії росії». «І сьогодні ніхто точно не може сказати, скільки ще днів нам доведеться відстоювати свою незалежність та ідентичність. Але вже зараз ми можемо стверджувати певні речі. Перше: путін не зможе отримати Україну. Друге: росія не може дозволити собі нову гонку озброєнь. І третє: демократія може виграти цю битву. Це необхідно не тільки нашій країні, а й кожному народові, всьому світу. Наш час — не для рабства», — заявив Президент.

З такими тезами погодився представник США на засіданні — глава міноборони Ллойд Остін. Він навів 5 причин, чому має значення боротьба України проти російського вторгнення. «Всі тут розуміють ставки... і чому боротьба України за захист має значення. Україна має значення, тому що війна за вибором путіна є великою та гострою загрозою безпеці в Європі», — сказав Остін. По-друге, за його словами, Україна має значення, оскільки російська агресія явно кидає виклик нашим союзникам по НАТО. По-третє, Україна має значення, оскільки

російські звірства проти мирного населення кривдять наші спільні цінності та загрожують верховенству права. По-четверте, Україна має значення, тому що російські напади на українське зерно свідомо спричиняють голод і страждання невинних людей у всьому світі. По-п'яте, Україна має значення, бо якщо великі держави зможуть безкарно вторгнутися до своїх мирних і демократичних сусідів, це зруйнує заснований на правилах порядок, який зробив світ набагато безпечнішим після закінчення Другої світової війни.

До речі, відкриваючи засідання, Ллойд Остін оголосив про новий пакет військової допомоги для України на суму 200 мільйонів доларів. За його словами, він містить боеприпаси для систем протиповітря-

ної оборони, артилерійські і ракетні боеприпаси, високоточні авіаційні боеприпаси, протитанкову зброю, обладнання для протидії російським дронам.

Під час особистої зустрічі з Ллойдом Остіном Володимир Зеленський подякував США за цей внесок в оборону України та поінформував про нагальні потреби української армії. Зокрема, він зробив акцент на важливості постачання фронтової ППО, систем РЕБ та артилерійських снарядів. Також Володимир Зеленський наголосив на важливості посилення української протиповітряної оборони саме напередодні зимового періоду.

Ці питання він обговорив і з Генеральним секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом. Глава держави відзначив важливу лідерську роль Генерального

секретаря в координації роботи союзників та ухваленні рішень Альянсу на підтримку України. Володимир Зеленський також наголосив на налаштованості української сторони на активну роботу із союзниками для узгодження нової адаптованої Річної національної програми, спрямованої на впровадження в Україні принципів і стандартів НАТО.

Підсумки візиту до Румунії: переходимо на рівень стратегічного партнерства

Як інформував «Голос України», перед візитом

до Бельгії Володимир Зеленський відвідав Румунію, де провів переговори з президентом Клаусом Йоганнісом, головою палат румунського парламенту, депутатами, прем'єр-міністром цієї країни.

Підсумовуючи візит, глава Української держави виокремив три домовленості. Перша стосується зброї. «Я не можу зараз розкривати всього, але снаряди — плюс, посилення ППО — плюс. Деякі речі ще готуємо. Вони будуть потужними. У Румунії створюється центр підготовки пілотів для F-16, і українські пілоти будуть серед перших, хто навчатиметься», — повідомив В. Зеленський.

По-друге, за його словами, у Бухаресті лідери двох країн зафіксували, що переходимо на рівень стратегічного партнерства. «Ми разом значно посилимо наш регіон. Уже робимо критичний внесок у глобальну продовольчу безпеку завдяки співпраці в дунайських портах і на сході Чорного моря. Буде більше співпраці», — запевнив Президент України.

По-третє, лідери домовилися незабаром відкрити рух новою гілкою залізниці через Молдову, яка стане новим транспортним коридором.

На знімку: Володимир Зеленський та Єнс Столтенберг перед засіданням у форматі «Рамштайн».

Фото з сайту Президента України.

Уряд сподівається на ще один транш від МВФ

Під час щорічних зборів Міжнародного валютного фонду та Світового банку, що тривають у Марокко, міністр фінансів України Сергій Марченко та голова Нацбанку Андрій Пишний зустрілися з директоркою-розпорядницею МВФ Крісталіною Георгієвою.

Сторони обговорили економічну ситуацію в Україні, поточний стан співпраці та виконання українською стороною програми Механізму розширеного фінансування (EFF). «Подальша співпраця з МВФ є одним із пріоритетів для уряду України. Протягом багатьох років фонд підтримував Україну у збереженні макроекономічної стабільності через спрямування фінансової допомоги та співробітництво у впровадженні важливих заходів та політик у податково-бюджетній і фінансовій сфері. Після початку повномасштабної

війни МВФ вчергове продемонстрував лідерство», — зазначив Сергій Марченко, слова якого наводить прес-служба Мінфіну.

Нагадаємо, що 31 березня 2023 року рада виконавчих директорів Міжнародного валютного фонду затвердила чотирирічну програму в межах Механізму розширеного фінансування для України у розмірі майже 15,6 млрд дол. До держбюджету вже надійшли два транші загальним обсягом 3,6 млрд доларів. Також за умови успішного другого перегляду програми Україна може отримати третій транш у розмірі майже 895 млн доларів у 2023 році.

На знімку: Сергій Марченко, Крісталіна Георгієва та Андрій Пишний (зліва направо).

Фото

<https://twitter.com/KGeorgieva>

Хорватія допоможе нам у розмінуванні територій

У вівторок, 10 жовтня, Перший віцепрем'єр-міністр — міністр економіки України Юлія Свириденко підписала у Загребі міждержавну угоду про співробітництво з Хорватією у сфері розмінування українських територій. Від імені хорватської сторони підпис під цим документом у присутності глави уряду Хорватії поставив міністр внутрішніх справ Давор Божинович.

«Україна дуже вдячна хорватському народу та уряду Хорватії за політичну, військову, фінансову та гуманітарну підтримку, яку отримує наша держава та постраждалі українці з самого початку повномасштабного вторгнення росії. І зараз Україні дуже потрібен досвід Хорватії у розмінуванні своєї території», — цитує слова пані Свириденко хорватський портал новин Jutarnji list. І зазначає, що Хорватія бере на

себе зобов'язання надати Україні машини для розмінування власного виробництва, провести навчання саперів, які працюватимуть на них. А також роз'яснювати населенню про небезпеку, яку становлять незнайомі вибухонебезпечні предмети, навчити громадян надавати першу допомогу постраждалим від вибуху мін. Окрім того, Хорватія надасть допомогу депутатам Верховної Ради у розробці нормативно-

правової бази у сфері протиміної діяльності.

Jutarnji list також повідомляє, що разом з Юлією Свириденко до Загреба прибула чергова велика група українських дітей із сімей військовослужбовців. На хорватській землі дітей українських бійців зустріли посол України у Хорватії Василь Кирилич та його дружина Ніна Кирилич, Почесний консул України у Хорватії Івіца Піріч. У загребському готелі Westin з українцями також зустрілися прем'єр-міністр Хорватії Андрій Пленкович, міністр МВС Хорватії Давор Божинович та керівник канцелярії прем'єр-міністра Звонимир Фрка-Петешич.

Перший віцепрем'єр Юлія Свириденко і посол

України Василь Кирилич висловили подяку Андрію Пленковичу і Почесному консулу Івіці Піріч за запрошення дітей на відпочинок і оздоровлення у Хорватії. «Дякую за вашу підтримку України. Це дуже важливо для нас... У вас велике серце, велика душа та безліч тепла», — наводить слова посла України хорватське видання.

«Я дуже радий, що завдяки участі Почесного консула, посла та першого віцепрем'єра ви приїхали до Хорватії та проведете кілька днів у Далмації. Ви — ще одна група українських дітей, які відвідують Хорватію. І всі ці приїзди свідчать про дружбу та солідарність Хорватії та хорватського народу з Україною, яка

бореться за свою свободу і проти російської агресії. Я хотів би, щоб ви усвідомили: ви приїхали до Хорватії, яка є для вас дружньою країною. Ви — наш братський слов'янський народ. У нас багато зв'язків через нашу історію, через нашу культуру, через політичні та економічні відносини. Тому я особливо радий, що ви сьогодні тут, разом з пані Свириденко. Це відбувається напередодні прийняття Хорватією великої міжнародної конференції, присвяченої розмінуванню України», — сказав Андрій Пленкович. І повідомив, що він візьме участь у її відкритті, а дітям побажав приємного відпочинку, їхнім батькам — здоров'я і Перемоги.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Чернівецький журналіст, телеведучий Микола Кобилюк нині воює в угрупованні тероборони «Захід» і документує війну. Він є співавтором фільму «Готові до спротиву» про 107-му окрему бригаду ТрО, над яким працював разом із відомим буковинським режисером, також військовим, Олександром Ткачуком. Стрічка стала другою серією циклу документалістики про підрозділи Сил територіальної оборони ЗСУ, повідомляє наш власкор Сергій Сулима

«Бузький Гард»: час відповідати

ЕКОЛОГІЯ

Саме під час повномасштабного російського вторгнення український «Енергоатом» зажадав підняти рівень Олександрівського водосховища в районі Південноукраїнської АЕС. Бо так схотілося.

Нестача питної води в області; її прифронтовий та маловодний статус; негативний вплив на природне середовище через ворожі удари; руйнування природно-заповідних комплексів; масове знищення зелених насаджень; негативні наслідки руйнування Каховської ГЕС — це лише короткий перелік тих збитків, яких уже завдала війна екосистемі Миколаївщини.

«Вишенькою на тортику» може стати лише рішення про добудову Ташлицької ГАЕС, для чого необхідно підняти рівень Олександрівського водосховища. Це найкращий спосіб занедбати перлину країни — річку Південний Буг — та занурити у воду частину Національного природного парку «Бузький Гард».

Замах на надбання

Про унікальний «Бузький Гард», місце козацької слави, «Голос України» писав не раз. Утім, окремі нюанси хочеться нагадати. Про те, що «Гард» значить для України, Європи, світу.

Про це вкотре наголосив Національний екологічний центр України в претензії до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, виніс зауваження і повідомлення про планову діяльність до Звіту з оцінки впливу на довкілля за проектом Державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (ДП «НАЕК «Енергоатом») із завершення будівництва Ташлицької ГАЕС.

Виятково на підставі офіційних документів можна довести, що наміри Південноукраїнської АЕС підвищити рівень Олександрівського водосховища ще до відмітки +16,9 чи +20,7, про що волають атомники, призведуть до екологічної катастрофи. Рівень уже підвищили до неприродного.

Аргументи НЕЦУ спираються на те, що в намірах підняти рівень водосховища всупереч Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» з приводу «Енергоатому» не конкретизовані загальновідомі екологічні обмеження проекту.

Зокрема: наявність природоохоронних територій високого рівня заповідання (Національного природного парку «Бузький Гард»; Регіонального ландшафтного парку «Гранітостепове Побужжя»; об'єкта Смарагдової мережі); необхідність розвитку екомережі України; наявність рідкісних і раритетних представників флори та фауни; наявність червонокнижних видів флори і фауни; наявність оселищ європейського значення; наявність прибережної захисної смуги р. Південний Буг; відсутність рибохідного каналу навколо греблі Олександрівського водосховища; наявність нерухомого об'єкта культурної спадщини національного значення «Історичний ландшафт центру Буго-Гардівської паланки Війська Запорізького», що охороняється державою; наявність невивчених археологічних об'єктів; необхідність впровадження інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом; необхідність досягнення доброго стану поверхневих вод відповідно до Водної рамкової директиви ЄС тощо.

Чи не замах це на надбання державного та світового рівня?

Без права на глобальну помилку

За «Бузький Гард» та його збереження вже не перший рік борються екологічні організації країни. Очолює рух Національ-

ний екологічний центр України. А ще чимало громадських організацій, екологів.

Проект уже призвів до істотного затоплення земель НПП «Бузький Гард» та історичного ландшафту внаслідок підвищення рівня Олександрівського водосховища до відмітки +16 м. Але замість того щоб отямитися та знизити рівень води до відмітки +8 м, яка була погоджена в 1990-ті роки як допустима, і надалі просувається діяльність з підвищення рівня Олександрівського водосховища.

На захист «Бузького Гарду» стали свідомі українці — від науковців до ветеранів російсько-української війни. В 2015 році було сформовано Штаб опору затопленню «Бузького Гарду» за ініціативою ГО «Асоціація учасників та інвалідів АТО», до якого увійшли військові, ветерани війни, науковці та представники місцевих громад. Більшість членів штабу нині захищають країну і не мають змоги навіть взяти участь у громадських обговореннях.

Голова штабу Олег Кравець, маючи протез правої ноги та перебуваючи в лавах ЗСУ, в травні 2023 року загинув на Бахмутському напрямку як хоробрий боєць, проводячи евакуацію поранених.

Про це повідомив голова НЕЦУ Руслан Гаврилюк. Він розповів, що у 2021-му відомі українці — академіки, громадські та культурні діячі — зверталися до Президента, депутатів, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів з проханням не допустити реалізації проекту добудови Ташлицької ГАЕС і вберегти «Бузький Гард». Тоді розглядався проект із рівнем +20,7 м.

«Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів у 2021 році відмовило у наданні дозволу на реалізацію планованої діяльності та запропонувало шукати інші технологічні рі-

Інна Тимченко вболіває за «Гард».

шення без підвищення рівня води у водосховищі. В 2022 році проект з рівнем 16,9 отримав знову велику кількість зауважень та заперечень і науковців, і громади Миколаївщини, а також відмову у висновку від Міндовкілля. Але замість того щоб відмовитися від цього проекту, почати працювати над альтернативними інноваційними рішеннями забезпечення енергетичної безпеки України, НАЕК «Енергоатом» під час воєнного стану знову намагається просувати цей резонансний проект, розпочинаючи нову оцінку впливу на довкілля. Саме тепер, коли у громадськості відсутня можливість повноцінно висловити свою позицію через війну з росією», — обурюється Руслан Гаврилюк.

Його обурення цілком зрозуміле. Адже, на жаль, військові дії тривають. А дільні від енергетики роблять, як «вчили» з радянських часів.

Так захищають національне надбання.

Перевірка на совість

Тоді «вчили» так: усе історико-культурне та природне багатство країни, якому сотні та тисячі років, може запростото піти під воду. Якщо енергетикам вдалося реалізувати свої наміри...

Уже 40 років Південноукраїнський енергокомплекс експлуатує річку Південний Буг. З нього беруть воду для охолодження реакторів АЕС. Щоб енергокомплекс виробляв ще більше електрики та задля нарощування потужностей, планують підняти рівень Олександрівського водосховища. Звідки взяли такі наполеонівські плани атомників? Звісно, з радянських часів, як і сам проект. Ташлицька ГАЕС є частиною Південноукраїнського енергокомплексу, будівництво якого розпочалося у 1975 році. Спочатку передбачалося побудувати чотири реактори Південноукраїнської АЕС, Ташлицьку ГАЕС потужністю 1800 МВт та три водосховища. До середини 80-х було побудовано два реактори АЕС, розпочато будівництво ТГАЕС.

У 2023 році внаслідок підризу окупантами греблі Каховської ГЕС сталася екологічна катастрофа, водночас серед науковців почалася активна дискусія щодо доцільності відновлення руслових водосховищ, збитки від яких та втрати екосистемних послуг річки значно перевищують прибутки від їх експлуатації.

Також варто пам'ятати, що всі енергетичні об'єкти України всі ці роки війни з росією перебувають під постійною загро-

Руслан Гаврилюк вважає, що є альтернативи атомній енергетиці.

зою обстрілу, руйнування і, як наслідок, масштабної екологічної катастрофи. Теперішній проект є частиною проекту завершення будівництва Ташлицької ГАЕС та заповнення водосховища до відмітки 20,7 м, і він також призведе до нищен-

вих навантажень і заповнення нічних провалів у об'єднаній енергосистемі України. Іншими словами, ТГАЕС — це великий акумулятор. Уночі, коли електроенергії виробляється більше, ніж споживається, використовують надлишкову енергію, закачуючи воду з Олександрівського водосховища у верхню водойму гідроаккумуляційної станції, а вранці та ввечері, коли споживання різко зростає, Ташлицька ГАЕС пропусає воду через гідроагрегати зверху вниз», — зазначає він в інтерв'ю інтернет-виданню «Нік-Вести».

Не менш «вагомим» аргументом атомники вважають... погоду. Враховуючи аномальну спеку, малу кількість опадів та маловоддя, що спостерігалися у попередні роки, підвищення рівня Олександрівського водосховища, на думку фахівців, — єдиний реальний варіант порятунку Південного Бугу нижче Олександрівської ГЕС від критичного обміління.

Про абсурдність цих заяв категорично заявляє відома екологиня, громадська активістка, кандидатка технічних наук, заступниця голови Миколаївської філії НЕЦУ Інна Тимченко.

«Нині ми спостерігаємо, як в Європі та США в боротьбі за збереження річок від висихання демонтують греблі, зокрема великі, і після цього річка оживає, поступово відновлюючи природний стік та екосистему. У нас же досі намагаються реалізувати радянське підкорення природи своїм інтересам. Так званий порятунок річки нижче за течією шляхом ще більшого заповнення руслового водосховища призведе до замулювання води, різкого уповільнення течії, ще більш інтенсивного цвітіння води, та, як наслідок, значного погіршення її якості, втрати екосистемних послуг. І атомники це добре знають. Адже насправді їм потрібно ще більше води винятково для своїх енергетичних цілей. І це тоді, коли в усьому світі катастрофічний дефіцит прісної питної води», — заявляє фахівець.

На жаль, вічне протистояння — екологія чи економіка — триває. В час нових альтернативних енергетичних технологій чи не варто вже хоча б замислитися над екологічним майбутнім? Над тим, що залишимо дітям і онукам? Безводну пустелю чи квітучий край? Вже точно на часі хоча би почати над цим думати.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Фото з відкритих джерел.

Відгомін Тоцького полігона

Український письменник Вадим Пена щойно закінчив книгу «Солдатський хліб» — про порядки в «совєцькій армії», де автор служив у 1950-х роках. Зокрема, йдеться й про сумнозвісний Тоцький полігон, де на відкритій місцевості було випробувано атомну бомбу. Втім, надамо слово самому Вадимові Пені.

«Після викриття М. Хрущовим «культу особи й діяльності Сталіна» студенти вузів позавчорашнього союзу підняли голови з надією на корінні переміни. 1956 р. мене, як багатьох інших, виключили з четвертого курсу факультету журналістики Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка (тепер Національного). Обвинували в «українському буржуазному націоналізмі». Хоча який з мене «буржуазний»? Народився й жив до закінчення десятирічки зі срібною медаллю в хаті-ліпці із саману. Перед Великоднем мати мазала земляну підлогу глиною, розведеною у воді.

Тодішній міністр оборони Жуков мобілізував вигнанців на узаконену трирічну строкову службу в армії. Виключені з вищих навчальних закладів України, Грузії, Вірменії, Азербайджану, Молдавії відбували покарання в Бузулуцькому Оренбурзькій області й на ліхвісовому Тоцькому полігоні, де 1954 р. було випробувано на відкритій місцевості скинуту з літака атомну бомбу. Вигнанці з вузів Москви, Ленінграда й «до самих до окраїн» заборонені на муштру на Далекий Схід поблизу уранових шахт. Так колишня «союзна власть» дбала про спадковість покоління.

Що сказати про випробування атомної бомби на Тоцькому полігоні? Ця тема знову актуальна. кремлівські зверхники погрожують людству ядерною зброєю. Жахливі наслідки атомного вибуху я бачив на власні очі під час неодноразових «учень» на Тоцькому полігоні.

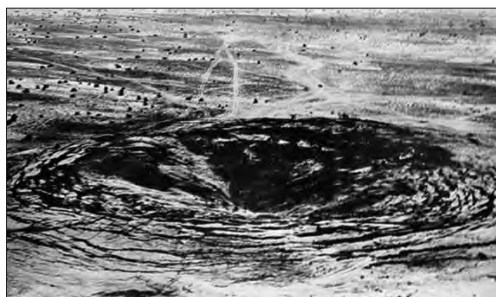
12 вересня 1954 р. М. Хрущов благословив випробувати на Тоцькому полігоні атомну бомбу. Кодова назва — «Сніжок». «Військова підготовка для пробиття сильно укріплених оборонних рубежів військового супротивника з використанням ядерної зброї». Задіяно 45 тисяч військовослужбовців. 39 тисяч солдатів, сержантів і старшин. 6 тисяч офіцерів, генералів і

маршалів. Наметовий табір розтягнувся на 42 кілометри. Епіцентр позначено білим хрестом. Довкруг розставлена бойова техніка: танки, літаки, бронетранспортери, гармати. Тримали на прив'язі «цілий зоопарк тварин-смертників»: коней, свійську худобу, верблюдів, котів, собак і навіть мавп. Випробовувався вплив вибуху не лише на військову техніку, а й на флору та фауну. Мабуть, хтось підказав організаторам атомного пекла, що мавпи — витривалі, їхній рід — з незапам'ятних тисячоліть.

Смертоносну бомбу доправляв на висоті 8 тисяч метрів Ту-4 в супроводі двох винищувачів Міг-17. Команда бомбардувальника ІЛ-26 забезпечувала розвідку погоди й кінозйомку. Заряд — 40 кілотонн. Удвічі потужніший, ніж скинуто на Хіросіму. Військам на відстані 5—7,5 кілометра від епіцентру наказано перебувати в укриттях. А віддаленим на сім з половиною кілометрів ховатися в траншеях: «Лежати ніць, не піднімаючи голови». Солдати в теплу погоду — в зимовому обмундированні. Така екіпіровка начебто захищала від радіації.

О дев'ятій годині 33 хвилини — вибух на висоті 350 метрів. «Гриб» піднявся на 15 кілометрів. Здійняті вгору шматки ґрунту й пил — найбільша загроза всьому живому. Безпечні ж вирячувалися на небачене чудо. Розплата за цікавість — опіки сітківки очей, шкіри, пошкодження слуху від потужної ударної хвилі. Осліплені діти відправлялися в Ленінград у спеціальні лікувальні заклади.

Через п'ять хвилин після вибуху — артилерійська підготовка. Услід нанесено удар бомбардувальною авіацією та польовою артилерією. Спалахнули пожежі в прилеглих селах. Після артпідготовки в наступ піднято військо: 600 танків і самохідно-артилерійських установок, 600 бронетранспортерів, 320 літаків, тисячі автомобілів різного призначення.

Вирва від вибуху на Тоцькому полігоні.

Фото з відкритих джерел.

17 вересня ТАРС розродилося заявою: «Під час випробування отримано цінні результати, які допоможуть радянським ученим та інженерам успішно вирішувати завдання щодо захисту від атомного нападу».

Від лісу в епіцентрі нічого не залишилося. Ше далі — обгорілі пеньки. Потім — рештки стовбурів. За ними — дерева зі згорілими верхівками. Молодим дівчатам, які працювали на кухнях, поступила команда вкриватися з головою ковдрами. Згодом народжували в гірких сльозах невиліковних калік. Мимовільними учасниками лиховісних навчань стали приблизно 10 тисяч мешканців у безпосередній близькості до полігона. Їх евакуювали. Але одразу після завершення навчань дозволили повернутися в пронизані радіацією оселі. Ті, що одержали надмірну дозу радіації, померли протягом року.

Масштаби людських утрат відкрилися 1993 року, коли з документів було знято гриф секретності. З 345 тисяч військових, які брали участь у згубних навчаннях, 2013-го року залишилося в живих трохи більше двох тисяч. Половина з них — інваліди першої і другої групи. Їм дошкуляє гіпертонія. Мучаться з органами травлення. Народжуваність у доколишніх краях у наступні 50 років знизилася майже в три рази. Онкологія в Оренбурзькій області — друга причина смертності після серцево-судинних хвороб.

Навчання очолював Г. Жуков. Під час Другої світової війни воїни позавчорашнього союзу називали новоспеченого маршала «катафалк». «З горією», як кажуть на моїй рідній Черкащині, виправдав прозвіско. Лише на полігоні в Тоцькому відправив на той світ тисячі жертв. Людство зігнуло б із полегшенням, якби вічність поставила на «катафалку» та на подібних йому жирний хрест. Претенденти на довічне панування в кремлі — путін і медведєв — погрожують Києву і країнам Заходу ядерним ударом «у разі загрози існуванню рф».

Добродійна Доля зобов'язує мене, як журналіста, письменника, попереджати про найбільшу загрозу людству, як і моїй справіку рідній, предковичній Матері-Землі. Безмежно вдячний доброзичливій Долі за те, що береже мене в круговирі лихих обставин та благословляє нині на плідну творчу працю. Кому ж, як не мені, відверто ділитися споминами про пережите на відведеному Долею віку? На схилі літ з останніх сил стараюся просвіщати «братів незрящих гречкоців», як заповідає Тарас Шевченко».

Вадим ПЕНА, заслужений журналіст України, лауреат літературно-мистецьких премій імені І. С. Нечуя-Левицького та Олеса Гончара.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачений студентський квиток КВ № 13150656 від 21 вересня 2020р. на ім'я **Олійник Олеса Вадимівна**, втрачений 7.10.2023, вважати недійсним.

Втрачене посвідчення батьків багатодітної сім'ї на ім'я **Салак Сергій Адамович, Салак-Гонсьор Оксана Романівна**, вважати недійсним.

Втрачений додаток до атестату серія ОС № 002960 виданий загальноосвітньою експериментальною школою I-III ступенів № 37 м.Донецька від 24 червня 1994р. на ім'я **Сідельов Сергій Олександрович**, вважати недійсним.

ЗАГУБЛЕНУ КАРТКУ ВОДІЯ ВИДАНУ ДП "ДЕРЖАВТОТРАНС НДІ ПРОЕКТ" НА ГУРСЬКИЙ **ІВАН АНАТОЛІЙОВИЧ** № UAD000007W4S000, ЯКА ЧИННА ДО 18.10.2026 року, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНОЮ!

Втрачений атестат серія ОС № 002960 виданий загальноосвітньою експериментальною школою I-III ступенів № 37 м.Донецька від 24 червня 1994р. на ім'я **Сідельов Сергій Олександрович**, вважати недійсним.

Втрачений атестат про повну середню освіту виданий СШ № 320 на ім'я **Мажуги Івана Григоровича**, вважати недійсним.

Втрачений атестат про повну загальну середню освіту ОЕ АВ № 008120 виданий загальноосвітньою школою I-III ступенів № 5 м. Докучаєвська Донецької обл. 20 червня 1995р. та додаток до атестату № 008120 ОЕ АВ виданий 20 червня 1995 р. на ім'я **Лепіної Олени Миколаївни**, вважати недійсними.

Втрачену картку водія UAD0000006ONN000, видану 08.12.2020 р. в ДП "ДержавтотрансНДІПроект" на ім'я **Чергенець Дмитро Юрійович**, вважати недійсною.

Втрачене Свідоцтво про право власності на житло, Видане відділом приватизації житла Харківської районної Держадміністрації, згідно з розпорядженням від 14 жовтня 1998 року № 20723, видане на Ленську Валентину Кузьмівну та Ленського Ігоря Леонідовича, вважати недійсним.

Втрачено посвідчення учасника бойових дій, серія АБ № 244338, виданий міністерством оборони України, від 21 червня 2019 року на **Кузьміна Данііла Андрійовича**, вважати недійсним.

Втрачено правовстановлюючий документ на квартиру, що розташована за адресою: місто Київ, проспект Павла Тичини, будинок 19, квартира 52, а саме - свідоцтво про право власності на житло від "15" травня 2001 року, яке було видане відділом приватизації державного житлового фонду Харківської районної державної адміністрації м. Києва згідно з розпорядженням (наказом) від 15 травня 2001 року №29829, виданий на ім'я **Караванської-Онуфрейчук Таміли Михайлівни, Онуфрейчук Олександра Філімоновича та Караванського Сергія Германовича**, вважати недійсним.

Втрачений документ, посвідчення ліквідації наслідків аварії на **Чорнобильській АЕС** у 1986р. (категорія 2) серія А № 377066 на ім'я **Юрченко Віктора Івановича** 08.05.1992р., вважати недійсним.

У зв'язку зі заведенням приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Скоробогатьком О.В., спадкових справ після смерті 16 квітня 2022 року **ЧОРНОЇ ГАННИ МИХАЙЛІВНИ**, 01 серпня 1945 року народження та **ЧОРНОГО АНАТОЛІЯ ОЛЕКСАНДРОВИЧА**, 20 серпня 1946 року народження, які постійно проживали та були зареєстровані за адресою: Донецька область, місто Маріуполь, проспект Миру (колишній Леніна), будинок 125, квартира 58, прошу з'явитися спадкоємців **ЧОРНОГО ВОЛОДИМИРА АНАТОЛІЙОВИЧА**, 31 травня 1975 року народження, та **ШКУРБУ ЛЮДМИЛУ АНАТОЛІЙВНУ**, 02 жовтня 1966 року народження, до нотаріальної контори приватного нотаріуса за адресою: 01054, м. Київ, вул. О.Кониського, 48, кв. 1 або зателефонувати за телефоном: (068) 662-52-14.

Втрачене військово посвідчення НГ № 052228 від 11.11.2019р. та посвідчення УБД № 846846 видані Головним управлінням Національної гвардії України на ім'я **Шкіренко Євгеній Анатолійович**, вважати недійсними.

У зв'язку зі смертю Каплюх Григорія Петровича, 06.08.1949 р.н., померлого 15 квітня 2023 р., приватним нотаріусом Харківського міського нотаріального округу Поляковою М.В. відкрито спадкову справу. Можливі спадкоємці можуть звернутись до нотаріуса за адресою: 61057, м.Харків, вул.Чернишевська, 13, оф. 607, тел.050-325-85-25.

Втрачений диплом бакалавра серія В16 № 084988 виданий ТОВ "Академія адвокатури України" від 30.06.2016 р. на ім'я **Ковтуненко Юлії Миколаївни**, вважати недійсним.

Втрачений диплом магістра серія М18 №094237 виданий ТОВ "Академія адвокатури України" від 30.06.2018 р. на ім'я **Ковтуненко Юлії Миколаївни**, вважати недійсним.

Втрачений додаток до диплома про здобуту кваліфікацію магістра реєстраційний номер 5740187 виданий ТОВ "Академія адвокатури України" від 30.06.2018 р. на ім'я **Ковтуненко Юлії Миколаївни**, вважати недійсним.

ФРОНТ

Перед осінньою негодою біля Авдіївки спекотно

За інформацією Генштабу ЗСУ на 11.10, російські окупанти активізували поблизу кількох населених пунктів на Авдіївському напрямку, атакували на Куп'янському, Лиманському та Бахмутському напрямках. Загалом за добу на фронті сталося 108 беззвітних. Це значно більше, ніж фіксували щоденно останнім часом.

Зокрема у зоні відповідальності ОСУВ «Таврія» противник силами до трьох батальйонів за підтримки танків та броньованих машин активізував наступальні дії в районах Авдіївки, Тоненького, Кераміка та Первомайського Донецької області. Наші захисники відбили усі атаки ворога та не допустили втрат рубежів і позицій.

Нагадаємо, з початку тижня окупаційні війська розпочали масований наступ по всьому східному фронту від Волновахи до Куп'янська. Особливо активізувалися рашисти біля Авдіївки, що свідчить про намір закрити котел.

Коментуючи поточну ситуацію, військовий експерт Сергій Згурець зазначив, що з вівторка активізувалися бойові дії з боку Красногорівки, Опитного й Водяного. Там окупанти намагалися використовувати авіацію та наземні підрозділи зі значною кількістю особового складу. Але ділячи за хрестоматійною тактикою радянського наступу, потрапивши у м'ясорубку нашої артилерії.

Згурець припускає: ворог намагається перед негодою максимально натиснути на українські війська, щоб сповільнити наступ ЗСУ на півдні або зайняти кращі для себе рубежі.

Спостерігається суттєве поживлення по всій ділянці лінії фронту.

На думку аналітиків Інституту вивчення війни (ISW), оточення Авдіївки, однієї з найбільш укріплених ділянок лінії фронту в Донецькій області, наймовірніше, потребуватиме більше сил, ніж росія наразі виділила для операції на відсіку Авдіївка—Донецьк.

Експерти ISW у своїй доповіді зазначають: активізація росіян у цьому районі збігається з іншими локальними наступальними операціями в Луганській області та східній частині Запорізької, які, ймовірно, спрямовані на те, щоб перешкодити українському командуванню перекинути сили на критичні ділянки фронту в західній частині Запорізької області.

Проте у Генштабі зазначають, що Сили оборони України не припиняють наступ на Мелітопольському напрямку, покращили тактичне положення на захід від Роботиного (Запорізька область), завдають окупантам втрат у живій силі та техніці, виснажують їх.

Протягом останніх днів на південь від Роботиного наші герої пробивалися до панівних висот, вели бої на північних околицях Новопокропівки. Повідомлялося про незначний тактичний успіх на цій ділянці. Аналогічно позитивні новини надходять із лівого флангу контрнаступу, де ЗСУ просуваються в районі на північ від Вербоного. Водночас Токмак контролює наша артилерія, яка днями в тому районі знищила дві великі бази техніки та склади зброї. Окрім того, поблизу Токмака українські захисники відстежили та знищили бронепоезд, навантажений військовою технікою росіян.

Одночасно з цими подіями на фронті «бавовнятко» і «кошмаріки» періодично відвідують тили росіян. Так, минулого тижня українські спецпризначенці вдруге висадилися на західному березі тимчасово окупованого Криму. За словами начальника ГУР МОУ Кирила Буданова, під час успішної операції знищено чимало ворогів, хоча й серед наших героїв є втрати... Також Сили спеціальних операцій ЗСУ здійснили одночасні успішні висадки на Тендрівській та Кінбурнській косах на Херсонщині. Утім, сам факт такого десантування викликає в кремлі панічну реакцію.

Окрім того, впродовж тижня безпілотники регулярно завдавали ударів у районі Севастополя та інших населених пунктів у глибині тимчасово окупованого півострова. У результаті одного такого удару ЗСУ вдалося відмінувати секретну базу головного управління російської розвідки в Джанці. На тлі таких дій чф рф не припиняє свої регулярні рейси в один бік — із півострова у напрямку Новоросійська й окупованої Абхазії.

Ольга ВІТЕР.

Сьогодні в Україні без опадів. Температура повітря вдень 18—22 вище нуля. Вночі — 9—7 градусів тепла. Вітер північно-західний, 5—12 м/с

СПОРТ

Магучіх претендує на нагороду European Athletics

Легка атлетика. Чемпіонка світу-2023, переможниця «Діамантової ліги» нинішнього року, українська стрибунка у висоту Ярослава Магучіх претендує на звання найкращої атлетки нинішнього сезону за версією European Athletics.

Українка увійшла до фінальної трійки атлеток, які претендують на цю нагороду. Конкурентками Ярослави є бігунка на 400 м із Нідерландів Фемке Бол та іспанська представниця спортивної ходьби Марія Перес.

Переможницю оголошать 21 жовтня на церемонії у Вільнюсі (Литва).

Велика Британія та Ірландія прийматимуть Євро-2028

Футбол. Сполучене Королівство (Англія, Шотландія, Вельс та Північна Ірландія) і Республіка Ірландія обрані господарями чемпіонату Європи 2028 року.

Про це повідомляє УЄФА.

Раніше свою заявку на організацію турніру відкликала Туреччина, яка потім подала спільну заявку з Італією на Євро-2032.

Велика Британія та Ірландія вже визначилися з містами й аренами, які прийматимуть матчі турніру.

«Вемблі» (Лондон) — місткість

90 652;

«Тоттенгем Готспур» (Лондон) —

62 322;

«Мілленіум» (Кардіф) — 73 952;

«Етігад» (Манчестер) — 61 000;

«Евертон» (Ліверпуль) — 52 679;

«Сент-Джеймс Парк» (Ньюкасл) —

52 305;

«Вілла Парк» (Бірмінгем) —

52 190;

«Гампден Парк» (Глазго) —

52 032;

«Авіва» (Дублін) — 51 711;

«Кейсмент Парк» (Белфаст) —

34 500.

Нагадаємо, що найближчий чемпіонат Європи 2024 року відбудеться у Німеччині.

УЄФА відмовився від плану щодо рашистів

Союз європейських футбольних асоціацій відмовилася від свого плану та попереднього рішення скасувати повну заборону на участь збірних Росії у міжнародних змаганнях, допустивши команду U-17.

Зазначається, що це сталося після негативної реакції — багато футбольних асоціацій виступили із заявами про бойкот цього рішення.

УЄФА заявили, що просто «не вдалося знайти жодного технічного рішення, яке б дозволило російським збірним грати».

Також вплинула позиція Шведської асоціації, яка оголосила, що заблокує участь Росії на чемпіонаті Європи U-17 серед юнок, який прийматиме наступного року.

Буяльський і Калитвинцев — найкращі в турі

Півоборонця «Динамо» Віталія Буяльського визнано найкращим гравцем, а наставника «Полісся» Юрія Калитвинцева найкращим тренером 10-го туру чемпіонату УПЛ.

Обидва, футболіст і наставник, взяли участь у найдраматичнішому матчі туру, «Полісся» — «Динамо». Буяльський відзначився дублем, двічі кияни виходили вперед після його забитих м'ячів. Однак підопічні Калитвинцева, граючи в меншості, зуміли вирвати перемогу з рахунком 3:2.

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

На виставці пейзажі, що передають час і дух

25 картин видатних українських художників-колористів Тетяни Яблонської та Миколи Глуценка представлено на виставці «Колір як мова», що відкрилася в Музеї історії міста Києва. В експозиції — роботи з фондів музею, організатора вернісажу, Національного художнього музею України та з колекції родини Тетяни Яблонської. Вона, як і Микола Глуценко, своїми полотнами змогла багато розповісти світу про Україну, характер українців, їхню жагу до життя.

«Під час війни серед митців і експертів культурної сфери триває дискусія, чи ховати музейні шедеври у фондосховищах, чи виставляти для загального огляду, щоб надихати відвідувачів. Впевнена, що прихильників другої тези дедалі більше, — зазначила під час відкриття виставки заступниця голови КМДА Ганна Старостенко. — Війна — це великий марафон, і всім нам потрібна психологічна підтримка, а культура і мистецтво дарують віру, оптимізм, надію, силу й енергію».

«Сьогодні, коли в Україні триває війна, коли росія не лише ганебно хоче відібрати у нас території, а й зазіхає на привласнення творчості багатьох митців, нам вкрай важливо говорити та показувати наших українських митців та їхнє творче надбання, — наголосила генеральна директорка Музею історії міста Києва Діана Попова. —

Ми пишаємося, що в нашій колекції є роботи цих геніальних художників, і ми маємо змогу знайомити українців з їхньою творчістю».

Мистецтвознавиця Анна Владимірська назвала виставку, де експонуються переважно пейзажі та портрети, діалогом між двома атлантами українського мистецтва, що мають європейський рівень.

«Імпресіонізм Глуценка можна порівнювати з творчістю Клода Моне і Ренуара. Тетяна Яблонська — це видатна мисткиня, яка пройшла шлях від соцреалізму, працювала у всіх тогочасних стилях і напрямках життєвого шляху зробила неймовірний прорив у колір», — зазначає експертка.

На полотнах цих майстрів виховалося не одне покоління художників і шанувальників прекрасного. Автопортрет Тетяни Яблонської (1944 р.) фахівці називають справжнім ше-

Куратор виставки Микола Петриченко.

девром портретного мистецтва. За монументальну картину «Хліб» (3,7 м завширшки) художниця отримала свою першу державну премію срср, всеоюзне визнання та бронзову медаль Всесвітньої виставки у Брюсселі (1958 р.). Не лише в Україні, а й у світі відомі її полотна «Весна», «Льон», «Над Дніпром», «Ранок», італійські краєвиди, серед яких «Вечір. Стара Флоренція» (1973 р.). Тетяна Яблонська — двічі лауреат сталінської премії, двічі відзначена державною премією

срср, у 1998 році — премією Тараса Шевченка. У 1997 р. ЮНЕСКО назвало українку художником року. У 2001-му вона отримала звання Героя України.

Відомий світу і заслужений діяч мистецтв УРСР (1946), народний художник України (1963), народний художник срср (1976), лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка (1972). Микола Глуценко, який написав понад 10 тисяч живописних полотен.

«Це «Київ» Миколи Глуценка 1945 року, на полотні видно Софій-

ську дзвіницю, а ліворуч — розбомблений центр міста. Це післявоєнна робота художника, що передає дух і час, коли вона була написана», — знайомить з творчістю митця куратор виставки Микола Петриченко. Над створенням експозиції працювали співробітники музею Варвара Сухенко та Катерина Боровик.

Побачити картини визначних українських митців можна до 12 листопада.

Світлана ЧОРНА.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Осередками підтримки ветеранів стають виші

У Полтаві відкрили одразу два центри ветеранського розвитку. Вони почали діяти на базі місцевих вишів — державного медичного університету та Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». Тут допомагатимуть ветеранам нинішньої російсько-української війни та членам їхніх сімей, а також родинам полеглих захисників нашої держави.

Спектр такої підтримки досить широкий: від юридичних консультацій, психологічної та фізичної реабілітації до опанування нових сучасних професій. Зрозуміло, що для медуніверситету профільними будуть медико-соціальні послуги, а для політехніки — ті, які забезпечуватимуть підготовку чи перепідготовку фахівців най-

затребуваніших професій у галузях будівництва, інформаційних технологій, нафтогазового комплексу та інших. При цьому точки докладання зусиль знайдуться і для студентів, і для викладачів.

Перші безпосередньо прийматимуть ветеранів

і практикуватимуться у наданні фахової допомоги, а їхні наставники-науковці розроблятимуть нові методики та створюватимуть нові практики. Водночас однією з найважливіших складових діяльності центрів стане підготовка помічників ветеранів.

Зрештою, новостворені осередки підтримки захисників не збираються обмежувати свою діяльність, так би мовити, вузькопрофільними клопотами та проблемами. Надто з огляду на те, що бойовий досвід ветеранів також стає в пригоді.

Зокрема, у медичному університеті Центр ветеранського розвитку та Рада ветеранів вишу, яку очолює учасник бойових дій у зоні АТО майор запасу Віктор Лебедев, найактивніше долучилися до проведення чергового тренінгу для цивільних осіб, який влаштували активісти громадського об'єднання «Центр готовності цивільних. Полтава». Цього разу присутні, опановуючи ази стрільцької справи (на знімку), вивчали тактику ведення бою. А вміння й навички тих, хто брав участь не тільки в навчальних боях, при проведенні таких тренінгів справді безцінні.

Василь НЕІЖМАК.
Полтава.

Фото з сайту Полтавського державного медичного університету.

Відповідальні за підготовку номера: **Наталія ЯРЕМЕНКО, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ.**

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
► Рукописів не повертаємо.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка).
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2023 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 45 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 40 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 80 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Друк: **ТОВ «Мега-Поліграф»**, 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua
Зам. 90993

Видавець — **Державне підприємство «Редакція газети «Голос України»**. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 503-68-73; відділ реклами — 503-61-92;

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama1@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

